

KATSAUS TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN

Tarkastelujakso touko-syyskuu 2025. Terhi Ylikoski & Lilli Poussa

Tekoälyllä tuotettu väärä tieto
on merkittävä riski, mutta siihen
on varauduttu erittäin huonosti.

UN Global Risk Report 2025

Nuorille tärkeimpiä arvoja ovat
kansainväliset säännöt, ihmisoikeudet ja
turvallisuus, talouden ja kilpailukyvyn
ensisijaisuutta kannattaa vähemmistö.

VNK - Nuorten arvot ulko- ja turvallisuuspolitiikassa

Varallisuuserot kasvavat globalisti edelleen,
ihmiset haluavat superrikkaat verolle.

OXFAM – From Private Profit to Public Power

Kansalaisyhteiskunnan
vaikuttamismahdollisuudet rapautuvat. Useat
hallitukset Euroopassa ovat haluttomia
osallistamaan kansalais-yhteiskuntaa politiikan
valmisteluun ja estävät hallitusten toiminnan
riippumatonta valvontaa.

European Center for Not for Profit Law – The Future of Civil Society

57 % eurooppalaisista nuorista pitää
demokratiaa parhaana hallintomuotona

TUI Stiftung - Junges Europa 2025

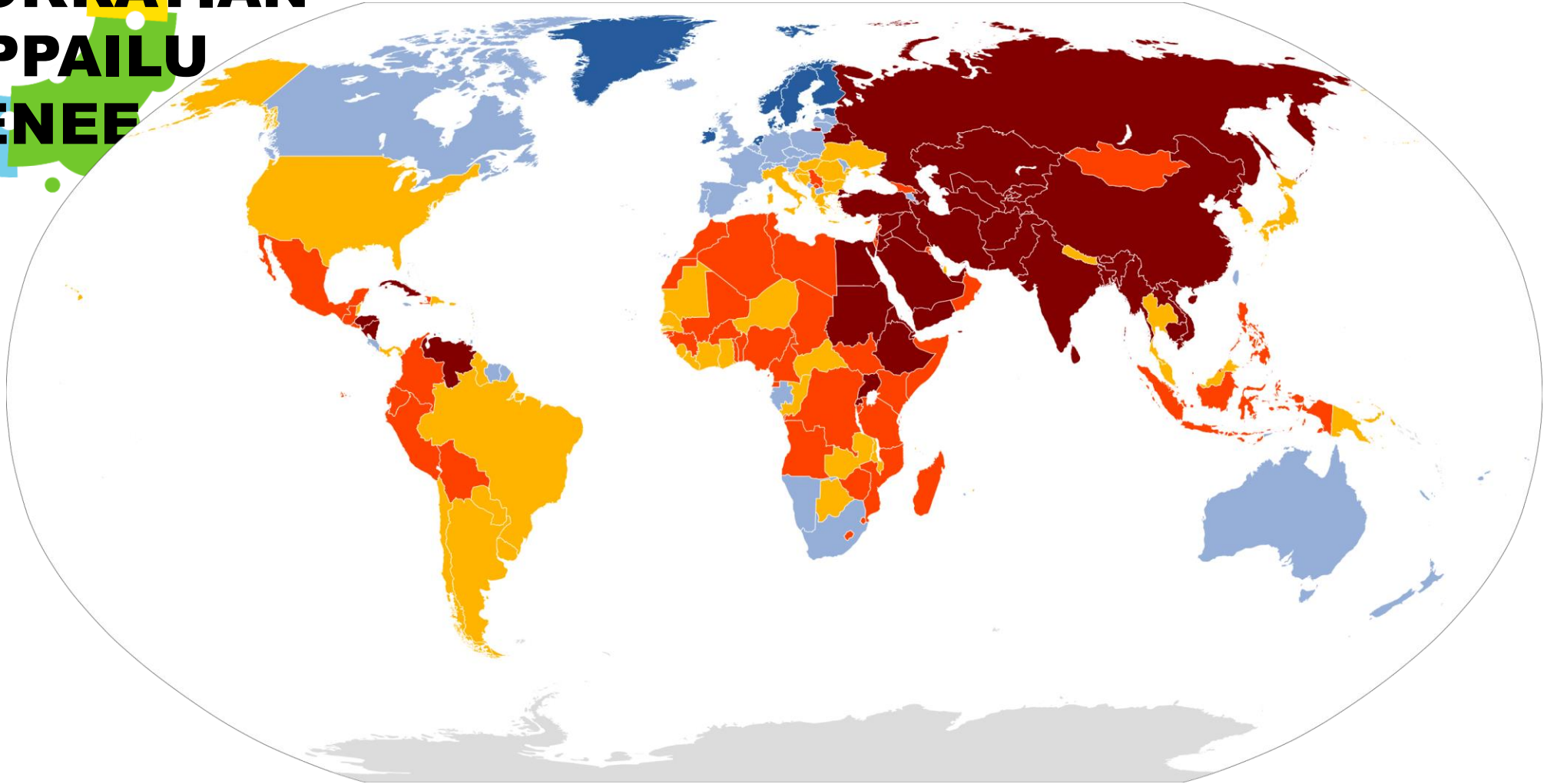
VALTA
DEMOKRATIAN
KAMPPAILU
KOVENEE

Valta

DEMOKRATIAN

KAMPPAILU

KOVENEET

2025 World Press Freedom Index

Kuvan lähde: *NordNordWest* Creative Commons by-sa-3.0

SITRA

Valta

DEMOKRATIAN

KAMPPAILU

KOVENEE

**Well, What Did You Think
Would Happen?**

Jonathan Lemire, the Atlantic, 15.8.2025

Trump rolled out the red carpet for Putin
but failed to make a deal.

**Koruton tieto Ottawan
sopimuksesta irtautumisesta**

Jimi Holmberg, Iltalehti, 10.7.2025

Suomi ilmoitti torstaina YK:n pääsihteerille ja
turvallisuusneuvostolle irtisanoutuvansa
jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan
sopimuksesta. Miinankieltohankkeelle
myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto 1997.

**Netanyahu defends Gaza plans
as Israel heavily criticised at UN
Security Council**

Amy Walker, BBC News, 10.8.2025

UN ambassadors have condemned Israel's plans
to "take control" of Gaza City as Prime Minister
Benjamin Netanyahu insisted it was the "best
way" to end the war.

**Zelenskyi ja Euroopan johtajat
hakevat Trumpilta sitoutumista
Ukrainan turvatakuisiin**

Anna-Liina Kauhanen, Helsingin Sanomat, 18.8.2025

Ukrainalle on poliittinen voitto, että Yhdysvaltain
presidentti Donald Trump puhuu ääneen
turvatakuista ja Yhdysvaltojen sitoutumisesta niihin.
Washingtonista haetaan noihin sanoihin sitoutumista.

Valta

DEMOKRATIAN

KAMPPAILU

KOVENEEN

Keskeiset kysymykset ja jännitteet

Häilyvä valtapolitiikka

Mistä löytyy vastavoimat maailmaa repivälle vallankäytölle?

Nuorten arvot

Ulkopolitiikassa arvot tärkeitä, mutta eurooppalaisella tasolla demokratian kannatus nuorten parissa yllättävän matala

Valta

**DEMOKRATIAN
KAMPPAILU
KOVENEET**

Heikko signaali:

Espanja laillistaa
paperittomia
siirtolaisia

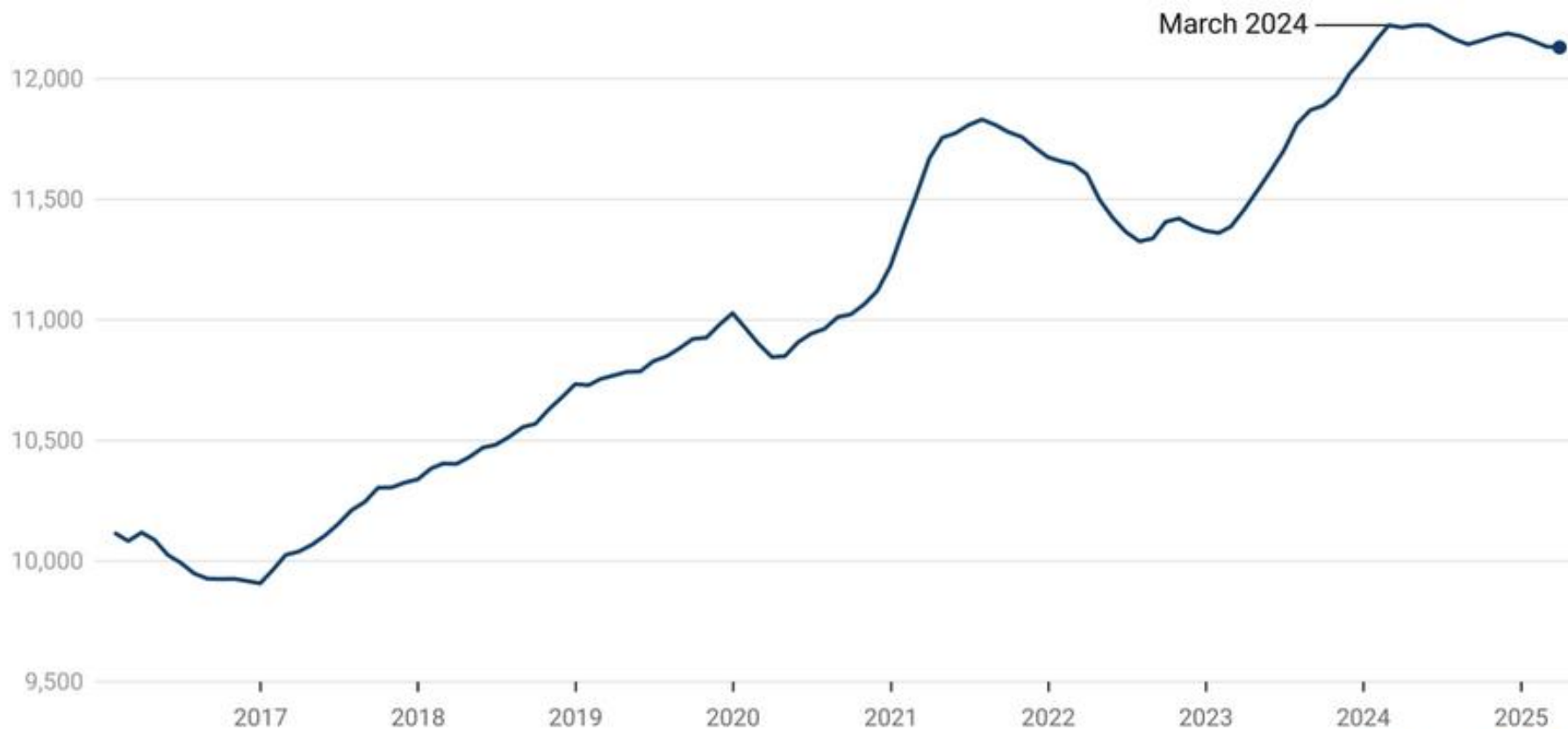
LUONTO
**LUONNON
KANTOKYKY
MURENEE**

Luonto

LUONNON KANTOKYKY MURENEE

China's CO2 emissions drop due to clean energy for first time

Emissions from fossil fuels and cement, MtCO₂, rolling 12-month totals

Source: Analysis by Lauri Myllyvirta for Carbon Brief

CarbonBrief
CLEAR ON CLIMATE

Luonto LUONNON KANTOKYKY

M Kansalaisaloite: Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta

5.2.2025

Aloitteen vireillepano

Kannatusilmoitusten keräys

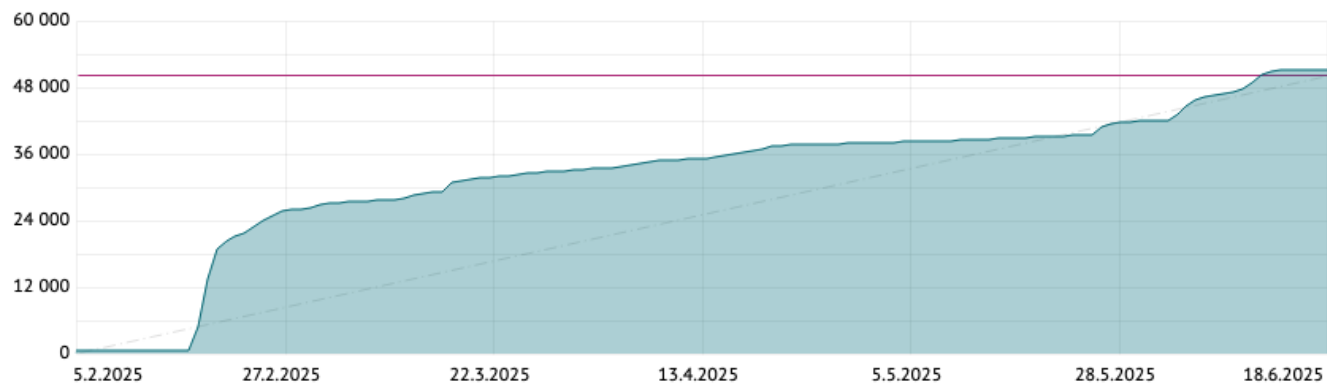
Kannatusilmoitusten tarkastus

Lähetys eduskuntaan

✓ Digi- ja väestötietovirasto on tarkastanut kannatusilmoitukset ja vahvistanut aloitteen saaneen vähintään 50 000 kannatusilmoitusta.

Kannatusilmoituksia tässä palvelussa 50 712 [kokonaiskertymä](#) [päivätasolla](#) 🔍

Kuvaaja, joka näyttää miten kansalaisaloitteelle on kertynyt kannatusilmoituksia ajan kuluessa.

Kuvaajassa näytetään vain Kansalaisaloite.fi-palvelussa kerätyt kannatusilmoitukset. Kuvaaja päivittyy vuorokauden vaihtuessa.

[Voit upottaa kuvaajan omille verkkosivuillesi täältä.](#)

Luonto

LUONNON KANTOKYKY MURENEE

Keskeiset kysymykset ja jännitteet

Kriittiset teknologiat vs. luonnon kantokyky

Vaikeita arvovalintoja?

Pikamuoti

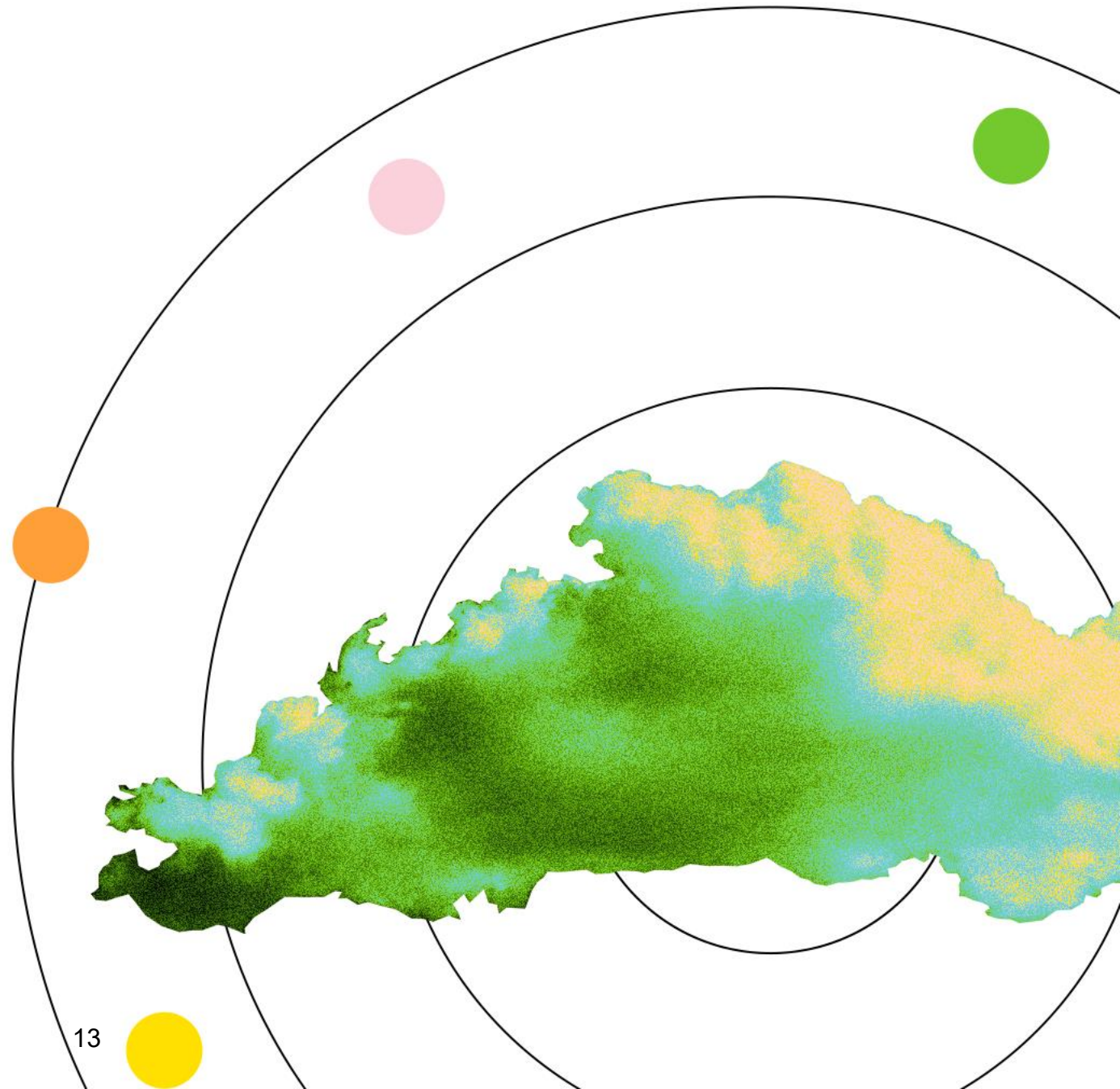
Tietoa vaikutuksista on, mutta se ei kanavoidu toiminnaksi. Mistä syntyy kulttuurinen muutos?

Varautuminen erilaisiin uhkiin

Miten jakaa taakkaa reilusti EU-maiden kesken?

**Heikko
signaali:**
Iso-Britannia
rahoittaa
ilmaston-
muokkaus-
kokeiluja

The graphic features a central white circle containing text. This circle is surrounded by four large, overlapping, organic shapes in light pink, yellow, light blue, and light green. Scattered around these shapes are several smaller circles in the same color palette. The text is centered within the white circle.

IHMISET

HYVINVOINNIN

HAASTEET

KASVAVAT

Ihmiset

HYVINVOINNIN HAASTEET KASVAVAT

Risto Murto: Aikuiset lapset saattavat jatkossa joutua ottamaan enemmän vastuuta vanhemmistaan

Santeri Saarinen, Helsingin Sanomat, 26.7.2025

Julkisen talouden heikkeneminen voi johtaa tilanteeseen, jossa vanhuksille ei ole riittävästi ympärivuorokautista hoitoa, Murto arvioi.

Pitäisikö lasten maksaa vanhempiensa hoiva? Näin puolueista vastataan

Elisa Airasvirta, Ilta-Sanomat, 30.7.2025

Ilta-Sanomat kysyi neljän suurimman puolueen ratkaisuja tulevaisuuden hoivapommiin.

Pääekonomisti suhtautuu varauksella siihen, että perinnöt pistettäisiin lihoiksi ja vanhusten hoivaan

Santeri Saarinen, Helsingin Sanomat, 10.8.2025

Finnveran pääekonomisti Mauri Kotamäki uskoo, että hyvinvointivaltion palvelulupaus on pakko tarkastella.

Ihmiset

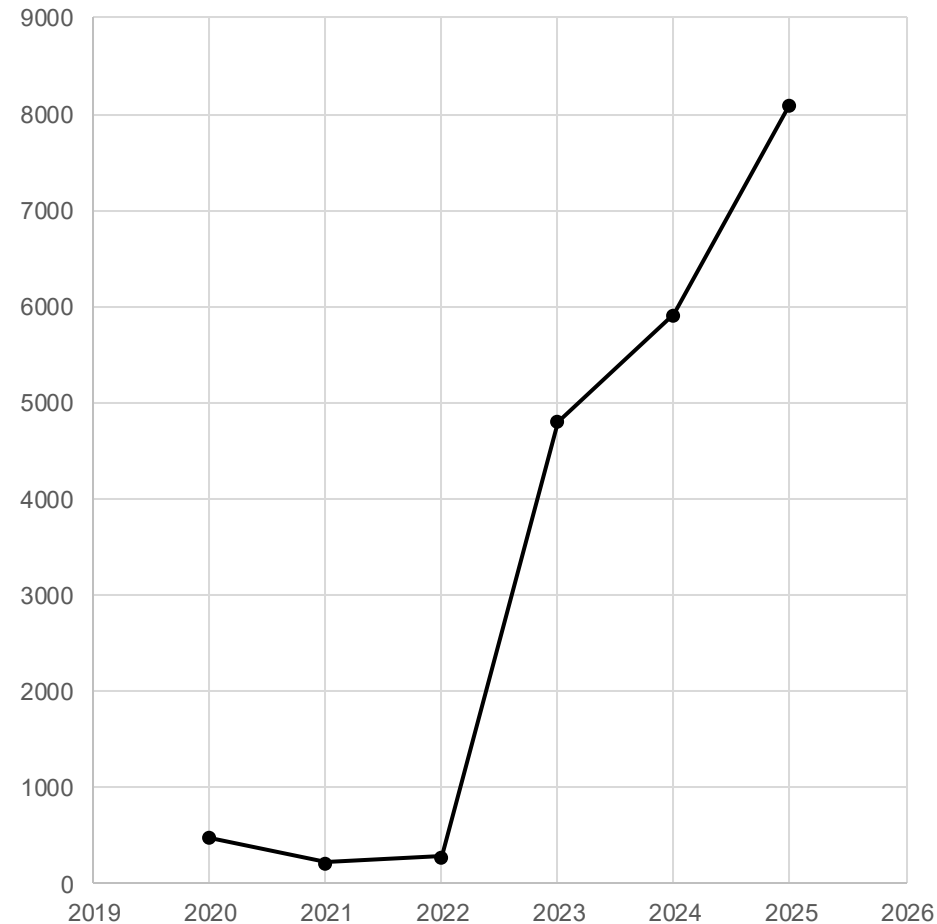
HYVINVOINNIN HAASTEET KASVAVAT

UNICEFin tutkimus: Suomen sijoitus romahti rikkaiden maiden lasten Hyvinvointivertailussa

Unicefin uutinen 14.5.2025

Suomi putosi kärkiviisikosta 17. sijalle UNICEFin Report Card -tutkimuksessa. ”Tämän tutkimuksen mittareilla Suomea ei voi pitää lasten hyvinvoinnin mallimaana”, sanoo Suomen UNICEFin lapsiystävällisen hallinnon päällikkö.

Alfa-PVP-takavarikot. Määrä (grammaa).
Lähde: Keskusrikospoliisi.

Ihmiset

HYVINVOINNIN Keskeiset kysymykset ja jännitteet

HAASTEET

KASVAVAT

Hoitoalan eläkepommi

Mitä teemme, kun 30% hyvinvointialueiden työntekijöistä eläköityy 2033 mennessä?

Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella

Mitä tapahtuu, jos lapset joutuvat maksajiksi ilman lupautta yhteiskunnan turvasta – rapautuuko luottamus yhteiskuntaan?

Lasten ja nuorten oikeudet ikääntyvässä yhteiskunnassa

Kuinka voimakkaasti kuntatalouden heikko tilanne heijastuu nuoriin ja heidän mahdollisuuksiinsa?

Ihmiset

HYVINVOINNIN HAASTEET KASVAVAT

Heikko signaali:
suhtautuminen
seksuaali- ja sukupuoli-
vähemmistöihin
heikentyy.

IPSOS LGBT+ Pride report 2025

The graphic features a central white circle containing text. This circle is surrounded by large, overlapping, organic shapes in pink, yellow, light blue, and green. Scattered around these shapes are several smaller circles in the same color palette. The overall style is modern and vibrant.

TEKNOLOGIA

KILPAILU

DIGIVALLASTA

KIIHTYY

Teknologia

KILPAILU

DIGIVALLASTA

KIIHTYY

Meta Won't Sign EU's AI Code of Practice, Chief Global Affairs Officer Says

Mauro Orru, the Wall Street Journal, 18.7.2025

Ihmisistä kerättyä dataa odottaa pian "sääntelytsunami", jota yritykset eivät ole tajunneet

Roosa Ripatti, Helsingin Sanomat, 3.7.2025

EU-maissa aletaan syksyllä soveltaa datasäädöstä, joka antaa verkkoon yhdistettyjen laitteiden käyttäjille oikeuden aikamme tärkeimpään raaka-aineeseen: omaan dataansa.

EU:n tekoälyasetuksen soveltaminen alkaa 2.8.2025

Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote, 1.8.2025

Teknologia

KILPAILU

DIGIVALLASTA

KIIHTYY

**Suomi tavoittelee eurooppalaista
tekoälyn gigatehdasta**

Valtioneuvoston viestintäosasto 10.6.2025

**Nokia kokoaa yritysjoukkoa EU:n
jättiläismäiseen tekoälyhankkeeseen**

Jouko Juonala, Ilta-Sanomat, 10.6.2025

Uusi tekoälyn gigatehdas voisi rakentua Kajaanissa sijaitsevan Lumi-supertietokoneen rinnalle, sanoo Petteri Orpo

Teknologia

KILPAILU

DIGIVALLASTA

KIIHTYY

Keskeiset kysymykset ja jännitteet

Tekoälykehitys: reagointi vs. aktiivinen johtaminen

Miltä yhteiskunta tulee näyttämään, jos tekoälymurros toteutuu suuressa mittakaavassa?

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Miten voimme ottaa ihmisten hyvinvoinnin ja erityisesti lasten ja nuorten oikeudet paremmin huomioon teknologisessa kehityksessä?

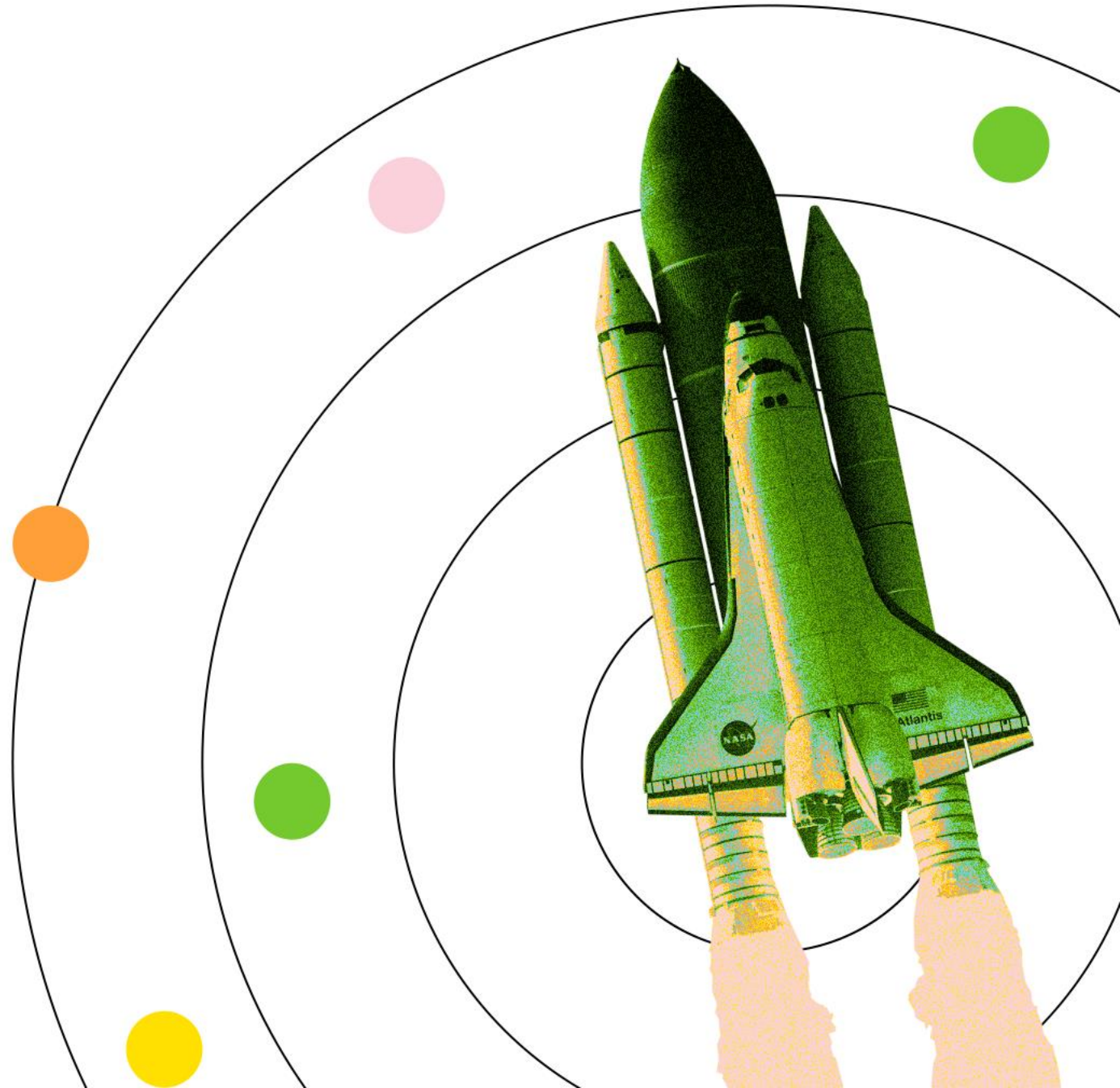
Teknologia

KILPAILU

DIGIVALLASTA

KIIHTYY

**Heikko
signaali:
Suomelle
avaruusvoimat?**

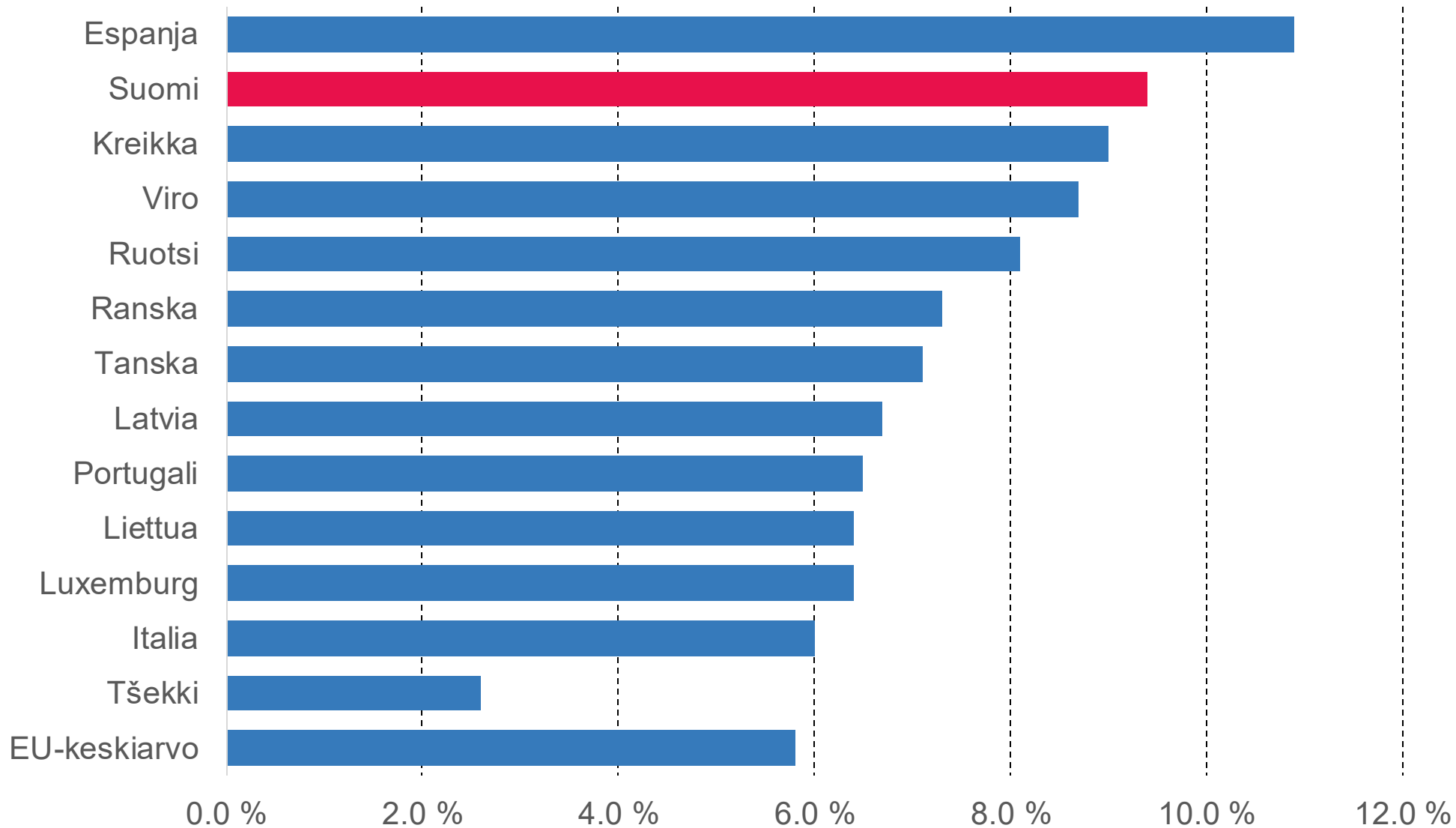

TALOUS
TALOUDEN
PERUSTA
RAKOILEE

Talous

TALOUDEN PERUSTA RAKOILEE

Talous
**TALOUDEN
PERUSTA
RAKOILEE**

Tariff wars: Has Donald Trump killed the WTO?

Alex Kozul-Wright, Aljazeera, 31.7.2025

Trumpin tullisota tuo hyytävän henkäyksen Suomen suurimman vientialan lämpenevään markkinaan

Ville Kolari, Yle, 7.5.2025

Donald Trumpin tullitoimet näyttävät sysäävään investointikaavailut odotustilaan ja epävarmuus kasvaa teknologiateollisuudessa

Is Trump forcing a marriage of convenience between India and China? Like most relationships, it's complicated

Rhea Mogul, CNN World, 14.8.2025

Trump teki täyskäännöksen tulliuhossaan – asiantuntijat: Nyt liikkuvat talouden isot mannerlaatat

Yrjö Kokkonen, Yle, 14.5.2025

Ei pidä nuolaista ennen kuin tipahtaa – Yhdysvaltojen ja EU:n tullisopimus voi vielä kaatua

Anna Karismo, Yle, 7.8.2025

Tullisota kiihtyy: Kanadalle 35 prosenttia, yleistulleille suunnitteilla nosto

Anu Jylhä, Taloussanomat, 11.7.2025

Talous

**TALOUDEN
PERUSTA
RAKOILEE**

Keskeiset kysymykset ja jännitteet

“Natovitosen” rahoitus

Mitä tapahtuu, kun painopiste siirtyy hyvinvoinnista puolustukseen?

.

Ylikansallinen EU ja runnovan valtapolitiikan aika

Kohti syvempää integraatiota vai hajautettua valtaa?

Heikko signaali:
Belgia otti käyttöön
laitteiden
korjattavuusindeksin

sitra.fi/ennakointi

Ennakointikatsaus: EU:n mahdollisuudet murrosten ajassa

10 tulevaisuuskuvaa väestöstä

JOS*

Nämä neljä asiaa leimaavat suomalaista turvallisuuskeskustelua – hyvässä ja pahassa

Uusi ennakointikatsaus avaa näkymiä talouteen murrosten ajassa

Maahanmuutto lykkää Suomen taloudellisia ongelmia, mutta ei yksin poista niitä

**TEKOJA
TULEVAI-
SUUDELLE**